

АНОТАЦІЯ

Богданов Р.І. Формування управлінських структур у забезпеченні економічної безпеки підприємства. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 "Менеджмент" (галузь знань 07 "Управління та адміністрування"). – Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України, Сєверодонецьк, 2021.

Робота присвячена вирішенню науково-практичного завдання удосконалення формування управлінських структур у системі економічної безпеки підприємства, яке базується на впровадженні інституціональних засад управління, розмежуванні засад організаційного проектування та типів використовуваних структур управління за двома окремими функціональними мета-напрямами безпекозабезпечувальної діяльності, застосуванні тимчасових оперативних безпекових груп, сформованих на основі ситуаційного розподілу функціональних повноважень фахівців підприємства з метою розширення можливостей протидії максимально широкому колу загроз економічній діяльності.

За результатами аналізу теоретичних засад економічної безпекології у дослідженні уточнено співвідносність понять "структура управління" та "управлінська структура". Структурою управління визнається впорядкована сукупність елементів управлінського процесу, що знаходяться у стійких взаємовідносинах, які забезпечують їхній розвиток та функціонування. Елементами структури управління є ланки, зв'язки та рівні управління. Управлінська структура – це складна інваріантна сукупність елементів структури управління підприємствам, яка націлена на реалізацію управлінських функцій певного типу у певному процесі. Прикладами управлінської структури є департамент, служба, відділ тощо, тобто будь-який елемент певного ієрархічного рівня, що здатен виконувати загальні або спеціальні функції управління. Базовою управлінською структурою системи економічної безпеки

підприємства найчастіше є служба економічної безпеки.

Визначено, що головною рушійною силою створення та функціонування підприємства, як найбільш розповсюдженого типу агента інституційного середовища, є реалізація економічних інтересів його учасників, або ж акторів. Різні актори мають принципово різні економічні інтереси, що призводить до їхньої конфліктності. Конфліктність економічних інтересів акторів підприємства є однією з найсуттєвіших загроз економічній безпеці підприємства в цілому та загрозою, що впливає на діяльність служби економічної безпеки зокрема.

Автором доведено, що нейтралізація загрози конфліктності, окрім загальноприйнятого організаційного, правового, економічного, інфраструктурного тощо забезпечення, критично вимагає і інституціонального забезпечення. Це забезпечення необхідне для того, щоб визначити норми та правила економічної поведінки акторів та визначити межі конфліктності, при дотриманні яких узгодження економічних інтересів відбувається у площині оптимізації економічного вибору, а при недотриманні яких конфліктність зміщується у площину у певному розумінні нанесення шкоди.

Констатується, що служба економічної безпеки підприємства повинна стати своєрідною внутрішньою інституцією підприємства, яка у своєму функціонуванні визначає інституційні та економічні межі узгодження конфліктних економічних інтересів акторів підприємства та забезпечує дотримання цих меж. Об'єктом управлінського впливу стає сукупність відносин акторів підприємства як ієрархічних, так і договірних, що пов'язані з економічною діяльністю підприємства. Це породжує новий клас загроз економічній діяльності підприємства, уособлений діями та намірами акторів, що намагаються вирішувати конфліктність економічних інтересів на свою користь шляхом свідомого порушення економічних та інституціональних меж узгодження. Автором наголошується, що можливість займати антагоністичну позицію та домагатися конструктивного узгодження економічних інтересів службі економічної безпеки підприємства може забезпечити лише її особливе

місце, роль та функції у інституційному середовищі існування та функціонування підприємства, яке бере на себе тягар забезпечення узгодженості інтересів з позицій вищих, ніж ті на яких розташовані носії цих інтересів.

Одним з першочергових завдань системи економічної безпеки підприємства у нових реаліях стає протидія деструктивному узгодженню, що потребує докорінного перегляду традицій та підходів до управління та управлінських структур у системі економічної безпеки підприємства. У результаті перегляду управлінська структура повинна отримати статус та функції окремої внутрішньої інституції у складі підприємства. Для цього необхідна і певна перебудова самого інституційного середовища шляхом додавання до нього нової інституції та визначення її взаємодії з іншими членами середовища. Перебудова реалізується через присвоєння економічним інтересам акторів підприємства певної інституціональної ролі та вбудовування їх у систему інституціональних відносин, де підприємство є складовим елементом. Ідеологічним драйвером перебудови є визнання того, що у сучасному суспільному устрої інституціональні відносини є ієрархічно вищими та потужнішими ніж економічні. Якщо економічні відносини на власному рівні підлягають впорядкуванню дуже проблематично, то з рівня інституціональних відносин їх можна впорядковувати значно ефективніше. Авторська позиція полягає у тому, що інституційне середовище виступає значно більш досконалим середовищем для узгодження економічних інтересів акторів підприємства, як різновиду індивідуальних носіїв економічних інтересів, ніж саме підприємство як соціально-економічна система. Реалізація різних економічних інтересів стає спільною діяльністю акторів підприємства, що регулюється внутрішньою інституцією – управлінською структурою у системі економічної безпеки підприємства.

Завдання служби економічної безпеки у процесі узгодження інтересів визначаються автором у наступному. По-перше, це протидія створенню умов на підприємстві, що штучно обумовлюють конфліктність інтересів там, де її

принципово не має. По-друге, це відсікання суб'єктивних економічних потреб певних носіїв інтересів – акторів підприємства, які свідомо призведуть до конфліктності з уявленнями виразників інтересів узагальнених груп акторів. По-третє, це власне узгодження конфліктних економічних інтересів шляхом застосування доступного відповідно до законодавства загалу методів. По-четверте, це профілактична робота із попередження конфліктності інтересів. По-п'яте, нейтралізація наслідків конфліктності, що негативно відображається на діяльності підприємства та багато іншого.

Порівняльний аналіз сучасних підходів до формування організаційної структури служби економічної безпеки підприємств дозволив встановити деякі їхні типові ознаки. По-перше, у переважній частині випадків має місце ігнорування економічної спрямованості служби економічної безпеки, тобто, відбувається просте функціональне звуження служби безпеки у бік економічної безпеки. По-друге, у переважній частині випадків служба безпеки підприємства будь-якої функціональної спрямованості складається з двох майже незалежних мета-напрямів: охорона та захист. У більшій мірі це є проблемою ніж особливістю, тому що охорона та захист мають принципово різні концепції реалізації. Принциповим для охорони є стаціонарність та стабільність структур забезпечення, тобто необхідною є абсолютна передбачуваність результатів функціонування цих структур. Забезпечення захисту є принципово динамічним, з неповторюваним набором конкретних задач. Структури охорони мають усталений перелік завдань, під який підлаштовують та удосконалюють діапазон можливостей, а структури захисту мають відносно усталений діапазон можливостей, за допомогою яких намагаються вирішувати максимальну кількість завдань, що постають перед ними.

До числа факторів, які здійснюють найбільший вплив на конструювання служби економічної безпеки на підприємстві, автором віднесено: наявність та характер конкурентного середовища; особливості виробничої діяльності підприємства; наявність об'єктів спеціального захисту; фінансово-економічне становище підприємства; стан ринку та ринкова позиція підприємства;

ідеологія, погляди та відношення власників підприємства до форм забезпечення економічної безпеки.

На думку автора, створення служби економічної безпеки підприємства повинне базуватися на двох основних платформах: економічній, при визначенні факторів оточуючого середовища, що впливають на тип організаційної структури служби економічної безпеки та її взаємовідносини з елементами загальної оргструктури підприємства; та юридично-процесуальній, при визначенні внутрішнього функціонального устрою служби економічної безпеки.

Отже, концептуальними напрямками удосконалення формування служби економічної безпеки підприємства, як управлінської структури, у цих умовах автором пропонується вважати: по-перше, це інституційна трансформація системи економічної безпеки підприємства, яка припускає зміну інституційної матриці забезпечення економічної безпеки підприємства шляхом нового логічного поєднання таких складових як інститут ієрархічних відносин, інститут договірних відносин та інститут економічного інтересу; по-друге, включення у процес узгодження економічних інтересів інституту договірних відносин, сітка яких на підприємстві є по суті потужною альтернативною структурою управління, не обтяженою формальною відповідальністю, але у якій приймається та реалізується значна частина управлінських рішень щодо функціонування та розвитку підприємства; по-третє, підвищення ефективності служби економічної безпеки підприємства, у тому числі у сфері протидії конфліктності економічних інтересів, можливе лише за рахунок впровадження удосконалених форм організації діяльності та управління відповідно у самій службі безпеки.

Авторське бачення щодо визначення таких удосконалених форм та шляхів їхнього запровадження у практичну діяльність вітчизняних підприємств полягає у наступному. Традиційний для вітчизняних підприємств лінійно-функціональний устрій управлінських структур, зокрема служб та відділів, у організаційній структурі не відповідає концепції удосконалення служби

економічної безпеки підприємства. Авторська гіпотеза полягає в розумінні того, що служба економічної безпеки підприємства має утворювати внутрішню матричну структуру шляхом ситуаційного розподілу функціональних повноважень співробітників.

При формуванні управлінських структур у системі економічної безпеки підприємства, з авторської точки зору, повинні застосовуватися різні типи структур для вирішенні різних типів завдань, які витікають з мета-напрямку діяльності служби. Оргструктура служби економічної безпеки складається з двох частин, які повинні проектуватися по-різному. Фрагмент оргструктури, який реалізує охоронний мета-напрямок, проектується за лінійно-функціональним типом устрою. Фрагмент, який реалізує захисний мета-напрямок – за адаптивним типом устрою. Основою функціонування є стабільність – для управлінських структур охоронного напрямку та динамічність – для управлінських структур захисного напрямку.

Автором запропоновано застосування матричного типу оргструктури для структур, що реалізують захисний мета-напрямок. Головною відмінністю цього типу є відсутність постійного закріплення складу, структури та взаємозв'язків елементів, що є характерним для бюрократичного типу. Поєднання елементів є перманентним, пов'язаним із колом вирішуваних завдань у певний час і за конкретних обставин. Необхідність застосування такого типу представлення фрагменту служби економічної безпеки пов'язана із ідеологією захисного підходу забезпечення економічної безпеки підприємства. Наріжним каменем цього підходу є розуміння забезпечення економічної безпеки як ліквідації наслідків реалізованих загроз та попередження реалізації потенційних загроз. Таке розуміння зумовлює наявність великої кількості різноманітних загроз, з якими доводиться мати справу службі економічної безпеки підприємства. Загрози можуть проявлятися не постійно, не системно та не типово, що значно ускладнює їх передбачення та виробіток постійних алгоритмів та регламентів протидії.

Для реалізації цієї ідеї автором пропонується концепція створення

оперативної безпекової групи, яка являє собою ситуативне тимчасове організаційне поєднання фахівців у окрему групу з призначенням керівника. Головною ідеєю, що покладена у основу такої структури, є утворення групи на час вирішення певного завдання чи здійснення певного заходу. Група складається з фахівців постійних відділів служби економічної безпеки та фахівців інших департаментів, служб та відділів підприємства. Принциповою відмінністю концепту оперативних безпекових груп від концепту постійно діючих відділів та фахівців з постійними, жорстко закріпленими посадовими обов'язками, є орієнтація групи на виконання конкретного завдання, а не функції, у сфері економічної безпеки підприємства. Додатковою перевагою є те, що завдання, яке виконує оперативна група, може мати статус окремого проекту та реалізовуватися за ідеологією проектного підходу. Тобто створення групи та організація виконання певного завдання нею повинні мати вигляд логічного цілісного управлінського заходу, що поєднує у собі задачі, необхідні ресурси та час, потрібний на виконання задач. Натомість, реалізація проектного підходу у межах жорсткої лінійно-функціональної структури управління значно утруднена з причини негнучкості посадових обов'язків, прав та повноважень.

Сукупність створених оперативних безпекових груп уособлюють матричний підхід до проектування структури управління служби економічної безпеки підприємства у частині реалізації захисного мета-напрямку діяльності. Кожне окреме безпекозабезпечувальне завдання найбільш ефективно вирішується за рахунок включення до відповідної оперативної групи фахівців, найбільш потрібних та відповідних змісту завдання. Зважаючи на неймовірно велику кількість потенційно можливих різновидів безпекозабезпечувальних завдань на підприємстві, при провадженні захисної діяльності, матричний підхід дозволяє оптимально використовувати наявний кадровий та ресурсний потенціал системи економічної безпеки підприємства.

Автором констатується, що метою створення та діяльності служби економічної безпеки підприємства на основі ситуаційного створення оперативних груп є усебічне, швидке та повне забезпечення економічної

безпеки підприємства та здійснення ефективної взаємодії фахівців з різних підрозділів при виконанні обов'язків під час роботи у службі економічної безпеки підприємства, що надає низку переваг перед іншими формами взаємодії різних відділів і служби економічної безпеки в цілому.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, система, забезпечення, управління, управлінська структура, служба економічної безпеки.

ABSTRACT

Bogdanov R. Formation of administrative structures in ensuring economic security of the enterprise. – Qualification science work as a manuscript.

Thesis for a Doctor's of Philosophy degree in specialty 073 "Management" (field of study 07 "Management and administration") – Volodymyr Dahl East Ukrainian National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Severodonetsk, 2021.

The dissertation is devoted to solving the scientific and practical problem of the development of administrative structures in the economic security system of the enterprise, which is based on the implementation of the institutional management framework, the delineation of the organizational design framework and the types of management structures used into two separate functional objective-areas of security activities, the use of temporary operational security teams, formed on the basis of the situational distribution of functional powers of enterprise specialists in order to expand the capabilities to counter the widest range of threats to economic activity.

Based on the results of the analysis of the theoretical foundations of economic security, the study clarified the correlation of the concepts of "management structure" and "administrative structure". The management structure recognizes an orderly set of elements of the management process that are in a stable relationship that ensures their development and functioning. The elements of the management structure are links, links and management levels. An administrative structure is a complex invariant set of elements of an enterprise management structure that aims to implement management functions of a certain type in a certain process. Examples of an administrative structure were a department, service, department, etc., that is, any element of a certain hierarchical level capable of performing general or special management functions. The basic administrative structure of the enterprise's economic security system is most often the economic security service.

It is determined that the main driver of the creation and functioning of the enterprise, as the most common type of agent of the institutional environment, is the

realization of the economic interests of its participants, or actors. Different actors have fundamentally different economic interests, which leads to their conflict. The conflict of economic interests of the actors of the enterprise is one of the most significant threats to the economic security of the enterprise in general and a threat that affects the activities of the economic security service in particular.

The author has proved that the neutralization of the threat of conflict, in addition to the generally accepted organizational, legal, economic, infrastructure and the like, critically requires institutional support. This provision is necessary in order to determine the norms and rules of economic behaviour of actors and to determine the boundaries of conflict, under which the coordination of economic interests occurs in the plane of optimizing economic choice, and when non-compliance with which conflict shifts into a plane in a certain sense of damage.

It is stated that the economic security service of the enterprise should become a kind of internal institution of the enterprise, which in its functioning determines the institutional and economic boundaries of coordination of the conflicting economic interests of the actors of the enterprise and ensures compliance with these borders. The object of managerial influence is the set of relations between the actors of the enterprise, both hierarchical and contractual, related to the economic activity of the enterprise. This creates a new class of threats to the economic activity of the enterprise, personified by the actions and intentions of actors trying to solve conflicts of economic interests in their favour by deliberately violating the economic and institutional boundaries of harmonization. The author notes that the opportunity to take an antagonistic position and to seek constructive coordination of economic interests with the economic security service of the enterprise can only provide its special place, role and functions in the institutional environment of the existence and functioning of the enterprise, which takes the burden of ensuring consistency of interests from the positions of higher than those on which the holders of these interests are located.

One of the priorities of the enterprise's economic security system in the new realities is counteracting destructive harmonization, which requires a radical revision

of traditions and approaches to management and administrative structures in the enterprise's economic security system. Because of the revision, the administrative structure should receive the status and functions of a separate internal institution within the enterprise. This requires a certain restructuring of the institutional environment itself by adding a new institution and defining its interaction with other members of the environment. Restructuring is carried out through assigning to the economic interests of the actors of the enterprise a certain institutional role and integrating them into the system of institutional relations, where the enterprise is a constituent element. The ideological driver of restructuring is the recognition that in the modern social structure institutional relations are hierarchically higher and more powerful than economic ones. If economic relations at their own level are to be streamlined very problematic, then from the level of institutional relations they can be streamlined much more effectively. The author's position is that the institutional environment is a much better environment for harmonizing the economic interests of the actors of the enterprise, as kind of individual carriers of economic interests, than the enterprise itself as a socio-economic system. The realization of various economic interests becomes a joint activity of the actors of the enterprise, regulated by an internal institution – an administrative structure in the economic security system of the enterprise.

The tasks of the economic security service in the process of coordinating interests are determined by the author in the following. Firstly, this is an opposition to the creation of conditions at the enterprise that artificially condition conflict of interest where it fundamentally does not have it. Secondly, this is a cut-off of the subjective economic needs of certain carriers of interests – actors of the enterprise, which will deliberately lead to conflict with the ideas of expressing the interests of generalized groups of actors. Thirdly, it is the harmonization of conflict economic interests through the use of methods available to the public in accordance with the law. Fourthly, it is preventive work to prevent conflicts of interest. Fifth, the neutralization of the consequences of conflict, which negatively affects the activities of the enterprise and much more.

A comparative analysis of modern approaches to the formation of the organizational structure of the economic security service of enterprises has established some of their typical characteristics. Firstly, in the vast majority of cases, there is a disregard for the economic orientation of the economic security service, that is, there is a simple functional narrowing of the security service towards economic security. Secondly, in the vast majority of cases, the security service of an enterprise of any functional direction consists of two almost independent meta-areas: guarding and protection. Largely, this is a problem than a feature, because guarding and protection have fundamentally different implementation concepts. The stationarity and stability of the security structures is fundamental for guarding, that is, absolute predictability of the results of the functioning of these structures is necessary. Providing protection is fundamentally dynamic, with a unique set of specific tasks. Guarding structures have a well-established list of tasks for which they adjust and improve the range of capabilities, and protection structures have a relatively well-established range of opportunities with which they try to solve the maximum number of tasks facing them.

Among the factors that have the greatest impact on the design of the economic security service in the enterprise, the author includes: the presence and nature of the competitive environment; peculiarities of production activity of the enterprise; availability of special protection facilities; financial and economic situation of the enterprise; market condition and market position of the enterprise; the ideology and attitudes of business owners towards forms of economic security.

According to the author, the creation of an economic security service of an enterprise should be based on two main platforms: economic, in determining environmental factors that affect the type of organizational structure of the economic security service and its relationship with elements of the general organizational structure of the enterprise; and legal and procedural, in determining the internal functional structure of the economic security service.

Thus, the author is proposed to consider the conceptual directions for improving the formation of the economic security service of the enterprise as a management structure, in these conditions: firstly, this is an institutional transformation of the

economic security system of the enterprise, which involves a change in the institutional matrix for ensuring the economic security of the enterprise through a new logical combination of such components as the institution of hierarchical relations, the institution of contractual relations and the institution of economic interest; secondly, the inclusion in the process of harmonizing economic interests of the institution of contractual relations, the grid of which in the enterprise is essentially a powerful alternative administrative structure that is not burdened with formal responsibility, but in which a significant part of management decisions on the functioning and development of the enterprise is made and implemented; thirdly, improving the efficiency of the economic security service of an enterprise, including in the field of counteracting conflicts of economic interests, is possible only due to the introduction of improved forms of organization of activities and management, respectively, in the security service itself.

The author's vision of defining such improved forms and ways of their implementation in the practical activities of domestic enterprises is as follows. The traditional linear-functional structure of administrative structures for domestic enterprises, in particular services and departments, in the organizational structure does not correspond to the concept of improving the economic security service of the enterprise. The author's hypothesis is to understand that the economic security service of an enterprise should form an internal matrix structure by situationally distributing the functional powers of employees.

When forming administrative structures in the economic security system of an enterprise, from the author's point of view, different types of structures should be used to solve various types of problems that arise from the meta-direction of the service. The organization structure of the economic security service consists of two parts, which should be designed in different ways. The fragment of the organizational structure, which implements the guarding meta-direction, is designed according to the linear-functional type of the device. The fragment that implements the protective meta-direction is according to the adaptive type of the device. The basis of functioning is stability – for administrative structures of the guarding direction and dynamism –

for administrative structures of the protection direction.

The author proposes application of matrix type of organostructure for structures implementing protective target-direction. The main difference of this type is the lack of constant consolidation of the composition, structure and relationships of the elements, which is characteristic of the bureaucratic type. The combination of elements is permanent, related to the range of tasks to be solved at a certain time and under specific circumstances. The need to use this type of representation of a fragment of the economic security service is connected with the ideology of a protective approach to ensuring the economic security of the enterprise. The cornerstone of this approach is the understanding of economic security as a response to threats and the prevention of potential threats. Such an understanding causes a large number of different threats that the economic security service of the enterprise has to deal with. Threats can appear not constantly, not systemically and not typically, which greatly complicates their predictions and the development of constant algorithms and regulations for counteraction.

To implement this idea, the author proposes the concept of creating a security task force, which is a situational temporary organizational combination of specialists into a separate group with the appointment of a leader. The main idea behind such a structure is the formation of a group for the duration of a particular task or activity. The team consists of specialists from the permanent divisions of the economic security service and specialists from other departments, services and divisions of the enterprise. A fundamental difference between the concept of operational security teams and the concept of permanent departments and specialists with permanent, rigidly fixed job responsibilities is the orientation of the group to perform a specific task, and not a function, in the field of economic security of the enterprise. An additional advantage is that the task performed by the operational group can have the status of a separate project and be implemented according to the ideology of the project approach. That is, the creation of a group and the organization of the performance of a certain task by it should have the form of a logical holistic management activity, combining tasks, necessary resources and time required to

complete tasks. However, the implementation of the project approach within the framework of a rigid linear-functional administrative structure is significantly difficult due to the inflexibility of job duties, rights and powers.

The set of created operational security teams represents a matrix approach to designing the management structure of the enterprise's economic security service in terms of implementing a protective goal-direction of activity. Each individual security task is most effectively addressed by including in the relevant operational team the specialists most needed and relevant to the content of the tasks. Given the incredibly large number of potential types of security tasks in the enterprise, when carrying out protective activities, the matrix approach allows optimal use of the existing personnel and resource potential of the enterprise economic security system.

The author states that the purpose of the creation and activity of the economic security service of the enterprise on the basis of the situational creation of operational groups is tripartite, quickly and fully ensuring the economic security of the enterprise and effective interaction of specialists from various departments in the performance of duties while working in the service of economic security of the enterprise, which provides a number of advantages over other forms of interaction between various departments and the economic security service as a whole.

Keywords: economic security of the enterprise, system, providing, management, administrative structure, service of economic security.

Список публікацій здобувача

Статті у монографіях:

1. *Овчаренко Є.І., Богданов Р.І.* Вітчизняні традиції та принципи формування управлінської структури служби економічної безпеки підприємства / в кн.: Економічна безпека: держава, регіон, підприємство : кол. монографія : в 3 т., Т. 3 / за заг. ред. В.О. Онищенко та Г.В. Козаченко. Полтава : ПолНТУ, 2019. С. 248-270.

Статті, що входять до НМБД *Web Of Science*:

2. *Ovcharenko I., Prus N., Koreniev E., Bogdanov R.* Choice and Assessment of a Technique of Planning in Management of Production Resources of the Rural Enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2020. № 42(2). P. 108-117. (Web of Science).

DOI: [10.15544/mts.2020.11](https://doi.org/10.15544/mts.2020.11).

Статті у закордонних наукових виданнях:

3. *Ovcharenko Ievgen, Semenenko Inna, Bogdanov Roman.* Use of a Person as a System-Forming Factor when Forming a System of Economic Security of an Enterprise. *Social Educational Project of Improving Knowledge in Economics: Innovations in the Modern World*. Poitiers (France), Frankfurt (Germany), Los Angeles (U.S.): Journal Association 1901 "SEPIKE". 2020. № 1(4). P. 105-108. (Index Copernicus).

Статті у наукових фахових виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз:

4. *Богданов Р.І.* Інституціональні можливості узгодження економічних інтересів у системі економічної безпеки підприємства. *Бізнес Інформ*. 2018. № 11. С. 42-48. (Фахове видання, Index Copernicus, Google Scholar).

5. *Богданов Р.І.* Формування управлінських структур у системі економічної безпеки підприємства: аспект інституціональної трансформації служби безпеки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 1. С. 6-12. (Фахове видання, Index Copernicus, Google Scholar).

6. *Богданов Р.І.* Засади керованості та проектування структур управління

у системі економічної безпеки підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. № 1. С. 345-351. (Фахове видання, Index Copernicus, Google Scholar).

7. *Богданов Р.І.* Удосконалення організаційної структури служби економічної безпеки підприємства. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2020. № 1 (257). С. 12-17. (Фахове видання, Index Copernicus, Google Scholar).

8. *Овчаренко Є.І., Богданов Р.І., Гніденко В.І.* Концепція створення оперативної безпекової групи як ключового структурного елементу служби економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7758>. (Фахове електронне видання, Index Copernicus, Google Scholar).

Статті у наукових фахових виданнях України:

9. *Овчаренко Є.І., Богданов Р.І.* Еклектика змін в сучасних структурах управління підприємством: стаціонарність versus адаптивність. *Економіка та право*. 2017. № 2(47). С. 117-125. (Фахове видання).

10. *Овчаренко Є.І., Богданов Р.І.* Формування організаційної структури служби економічної безпеки підприємства. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2017. № 6 (236). С. 175-185. (Фахове видання).

Праці апробаційного характеру:

11. *Овчаренко Є.І., Богданов Р.І.* Правила узгодження загроз при виборі стратегії забезпечення економічної безпеки підприємств енергетичної сфери. *Науково-практична конференція "Стратегії сталого розвитку: на шляху до сильнішої громади"*, Северодонецьк, 21 жовтня 2016 р. Матеріали. Северодонецьк: вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2016. С. 203-205.

12. *Богданов Р.І.* Вибір способу забезпечення економічної безпеки підприємства. *IV Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція з міжнародною участю "Економічна безпека: держава, регіон, підприємство"*, Полтава, 15 грудня 2017 р. - 25 січня 2018 р. Матеріали. Полтава: ПолтНТУ, 2018. С. 126-129.

13. *Богданов Р.І.* Формування управлінських структур у системі управління економічною безпекою. *Міжнародна науково-практична конференція "Університетська наука. Проблеми міжнародної інтеграції"*, Сєверодонецьк (Україна) – Люблін (Польща), 3-5 травня 2017 р. Матеріали. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. С. 78-80.

14. *Богданов Р.І.* Аспекти узгодження економічних інтересів акторів підприємства службою економічної безпеки. *Міжнародна науково-практична конференція "Сучасні тенденції розвитку менеджменту та фінансово-економічної безпеки"*, Черкаси, 26 листопада 2018 р. Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2018. С. 104-107.

15. *Овчаренко Є.І., Богданов Р.І.* Спеціальні режими та напрями діяльності служби економічної безпеки підприємства. *V Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція з міжнародною участю "Економічна безпека: держава, регіон, підприємство"*, Полтава, 20 грудня 2018 р. — 20 січня 2019 р. Матеріали. Полтава: ПолтНТУ, 2019. С. 88-91.

16. *Богданов Р.І.* Удосконалення служби економічної безпеки підприємства на інституціональних засадах. *Міжнародний форум з інформаційних систем і технологій "INFOS-2019"*, Харків, 24-27 квітня 2019 р. Матеріали. Харків: ХТУ "ШАГ", 2019. С. 15-17.